

Saopštenje za medije

Promjena cijena iznajmljenih linija Crnogorskog Telekoma

Crnogorski Telekom AD Podgorica je smanjio cijene iznajmljenih linija i promijenio metodologiju njihovog formiranja, u skladu sa zahtjevima Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost.

Iznajmljena linija predstavlja određeni prenosni kapacitet između dvije terminalne tačke mreže. Osnovni parametri iznajmljene linije su širina propusnog opsega (kapacitet) i dužina iznajmljene linije. Kapacitet iznajmljene linije je simetričan i neprekidno obezbijeđen korisniku iznajmljene linije. Dužina iznajmljene linije je vazdušno rastojanje između krajnjih tačaka iznajmljene linije. Usluga iznajmljenih linija se obezbjeđuje preko sistema prenosa koji kao medijum za prenos signala koristi kablove sa metalnim provodnicima, kablove sa optičkim vlaknima ili radio frekvencije.

Uslugu iznajmljenih linija uglavnom koriste preduzeća za povezivanje svojih poslovnih lokacija ili povezivanje sa drugim preduzećima u zemlji i inostranstvu. Značajni korisnici ove usluge su operatori elektronskih komunikacionih usluga koji iznajmljene linije koriste za obezbjeđivanje prenosnih kapaciteta koji su im potrebni za pružanje svojih elektronskih komunikacionih usluga ili za preprodaju drugim korisnicima. U zavisnosti od vrste korisnika usluge iznajmljenih linija, ovo tržište se dijeli na veleprodajno i maloprodajno tržište. Veleprodajno tržište predstavlja dio tržišta na kome operatori uzimaju u zakup iznajmljene linije od drugih operatora kako bi ih koristili za pružanje svojih usluga krajnjim korisnicima. Maloprodajno tržište predstavlja dio tržišta na kome krajnji korisnici uzimaju u zakup iznajmljene linije, koje im služe za obavljanje njihovih djelatnosti.

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost je tokom 2010 i 2011 godine sprovela analizu veleprodajnog tržišta iznajmljenih linija. Analiza je pokazala da je Crnogorski Telekom operator sa značajnom tržišnom snagom na ovom tržištu. U skladu sa odredbama Zakona o elektronskim komunikacijama, a u cilju podsticanja konkurencije, Agencija je Crnogorskom Telekomu odredila regulatorne mjere na ovom tržištu. Posebno treba istaći obavezu objavljivanja Referentne veleprodajne ponude za segmente iznajmljenih linija, obavezu nadzora cijena i mogućnost preprodaje iznajmljenih linija.

Agencija je Crnogorskom Telekomu odredila maksimalne vrijednosti veleprodajnih cijena iznajmljenih linija, u skladu sa odgovarajućom preporukom Evropske Komisije. Promijenjena je i metodologija formiranja cijene iznajmljene linije. Po novoj metodologiji cijena iznajmljene linije zavisi od dužine iznajmljene linije i prenosnog kapaciteta iznajmljene linije. Formiranje cijena na osnovu preporuke i nove metodologije dovelo je do njihovog značajnog smanjenja. Za većinu kapaciteta iznajmljenih linija veleprodajne cijene su snižene za više od 50 % u odnosu na prethodno važeće cijene usluga iznajmljenih linija.

Objavljivanje Referentne veleprodajne ponude za segmente iznajmljenih linija treba da doprinese transparentnosti cijelog postupka i onemogući diskriminaciju pojedinih operatora. Takođe treba istaći i mogućnost preprodaje iznajmljenih linija. Ovakva mogućnost do sada nije postojala u Crnoj Gori. Njeno uvođenje trebala bi da doprinese jačanju konkurencije na tržištu iznajmljenih linija.

Crnogorski Telekom je, na zahtjev Agencije, izvršio usklađivanje cijena na maloprodajnom tržištu iznajmljenih linija sa novom metodologijom i cijenama na veleprodajnom tržištu. Savjet Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost je dao saglasnost na tako formiran cjenovnik iznajmljenih linija Crnogorskog Telekoma. Cijena iznajmljene linije sastoji se od jednokratne naknade za zasnivanje pretplatničkog odnosa i cijene mjesečnog zakupa iznajmljene linije.

Jednokratna naknada za zasnivanje pretplatničkog odnosa obuhvata troškove za stvaranje tehničkih mogućnosti za pružanje usluge iznajmljene linije. Naknade za zasnivanje pretplatničkog odnosa su novim cjenovnikom značajno smanjene za kapacitete iznajmljenih linija veće od 8 Mb/s, dok su za kapacitete manje od ovog ostale na sličnom nivou kao i u prethodnom periodu.

Cijena mjesečnog zakupa iznajmljene linije se obračunava po izmijenjenoj metodologiji. Mesečna cijena iznajmljene linije zavisi od vazdušnog rastojanja krajnjih tačaka i prenosnog kapaciteta iznajmljene linije. Za razliku od metodologije, koja je primjenjivana do sada, prema kojoj je mjesečna cijena zakupa iznajmljene linije u velikoj mjeri zavisila od arhitekture mreže Crnogorskog Telekoma, po novoj metodologiji ova cijena zavisi isključivo od zahtjeva i potreba korisnika, odnosno odgovara tačno pruženom obimu usluge.

Prema novom cjenovniku maloprodajne cijene iznajmljenih linija su značajno smanjene. U tom kontekstu bi izdvojili cijene za zakupljene vodove kapaciteta prenosa većeg od 1 Mb/s od kojih Crnogorski Telekom ostvaruje najveći dio prihoda. Cijene za ove kapacitete su smanjene u prosjeku 30% - 40 % u odnosu na prethodno važeće cijene.

Novi cjenovnik iznajmljenih linija Crnogorskog Telekoma se već primjenjuje. Crnogorski Telekom će postojeće ugovore za pružanje iznajmljenih linija uskoro uskladiti sa novim cjenovnikom. Na ovaj način su stvoreni uslovi da preduzeća, koja za svoje poslovanje koriste iznajmljene linije, snize troškove poslovanja, a samim tim i cijene svojih usluga prema krajnjim korisnicima.